

ह. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळे.

— : ग्रंथ संग्रह : —

ग्रंथ क्र.

१८७ (३८७)

ग्रंथ नाम

यात्रा

मनोबोध.

विषय

मराठी काव्य.

रामदासी
३

मराठी

५१५/५१७

रामदासकृत मनेबोध व मुद्रणार्थींचे मराठी भाषान्तर
गांत रामदासांचे नांव आहे

मुळताई - धर्मधिकारी

शक १८३८ मार्गशीर्ष वद्य २

॥ श्री ॥

॥ श्रीरामसमर्थाः ॥ गणाधीशजो इषसर्वागुणावा ॥ मूळारंभ
 आरंभतो निर्गुणावा ॥ नमुशारंभमूळवा ॥ वारिवावा ॥ गुणोप
 थानंतपाराधवावा ॥ १ ॥ मनासज्जनामक्तिपेथेचिजावा ॥
 तरिश्रीहरिपाविजेतोस्वभावे ॥ जनिनिद्यतेसर्वसाउनिद्य
 वे ॥ जनिवेद्यतेसर्वभावेकरावे ॥ २ ॥ प्रजातेमनिरामचित्ति
 तजावा ॥ पुढेवेखरिरामअधिबदावा ॥ ३ ॥ सदान्चारहाथो
 रसाउनियतो ॥ जनितोचितोमानविधन्यहोतो ॥ ३ ॥ मनावा
 सनादुष्टकामानयरे ॥ मनासर्वथापापबुद्धिनकोरे ॥ मनाध
 र्मतोनियसाउनकोहो ॥ मनाअंतरिसारविचारराहो ॥ ४ ॥
 मनापापसंकल्पसाउनिद्यवा ॥ मनाससुकल्पजिविंधरा
 वा ॥ मनाकल्पनातेनकोविषयाची ॥ ५ ॥ कारेघउहोजनिसर्व
 चीत्वि ॥ ६ ॥ नकोरेमना ॥ ७ ॥ कारेनकोरेमनाकाम
 नानानाविकासी ॥ नकोरेमनाम ॥ ८ ॥ कारेमनाम
 छरुउंबसा ॥ ९ ॥ कारेमनाम ॥ १० ॥ कारेमनाम
 लनेनिबसासतज ॥ ११ ॥ कारेमनाम ॥ १२ ॥ कारेमनाम
 सर्वलोकास्तिरनिब ॥ १३ ॥ कारेमनाम ॥ १४ ॥ कारेमनाम
 अतिस्वार्थबुद्धितुरे ॥ १५ ॥ कारेमनाम ॥ १६ ॥ कारेमनाम
 नहोतामनासरिखे ॥ १७ ॥ कारेमनाम ॥ १८ ॥ कारेमनाम
 उरावी ॥ मनासज्जना ॥ १९ ॥ कारेमनाम ॥ २० ॥ कारेमनाम
 सिजावे ॥ परिअंतरिसा ॥ २१ ॥ कारेमनाम ॥ २२ ॥ कारेमनाम
 रामिधरावी ॥ दुःखाचिस्वयंसाउजिविकरावी ॥ देहेदुरवतसु
 खमानितजावे ॥ विवेकेसदासस्वरूपिभरावे ॥ २३ ॥ जनिस्व
 सुखीअसाकोपाआहे ॥ विचारिमनातुविशोघुनिपाहो ॥
 मनातांस्तिरपूर्वसंचितकेले ॥ तयासारिखेभोगनेप्रासजा
 लो ॥ मनामानेसिदुःखअनुनकोरे ॥ मनासर्वथाशोकचिन्ता
 नकोरे ॥ विवेकेदेहबुद्धिसाउनिद्यावि ॥ विदेहीपरोमुक्तिमा
 गितजावि ॥ २४ ॥ मनासांगपारावणाकायेजाले ॥ अकस्मा
 तनेराज्यसर्वबुडाले ॥ ह्मणोनिकुडिवासनासारिविगि
 बबेलागलाकाबहोपाडिलागि ॥ २५ ॥ जीवाकर्मयोगेन
 निजन्मजाला ॥ परिसेवटिकाबमुखनिमाला ॥ मठाथा
 रतेमसपथसिगले ॥ असख्याततजन्मलेआणिमले ॥
 ॥ २६ ॥ जीवांकर्मयोगेन निजन्मजाला ॥ परिसेवटिकाबघे

मनासज्जनामक्तिपेथेचिजावा ॥ श्रीरामसमर्थाः ॥ गणाधीशजो इषसर्वागुणावा ॥ मूळारंभ आरंभतो निर्गुणावा ॥ नमुशारंभमूळवा ॥ वारिवावा ॥ गुणोप थानंतपाराधवावा ॥ १ ॥ मनासज्जनामक्तिपेथेचिजावा ॥ तरिश्रीहरिपाविजेतोस्वभावे ॥ जनिनिद्यतेसर्वसाउनिद्य वे ॥ जनिवेद्यतेसर्वभावेकरावे ॥ २ ॥ प्रजातेमनिरामचित्ति तजावा ॥ पुढेवेखरिरामअधिबदावा ॥ ३ ॥ सदान्चारहाथो रसाउनियतो ॥ जनितोचितोमानविधन्यहोतो ॥ ३ ॥ मनावा सनादुष्टकामानयरे ॥ मनासर्वथापापबुद्धिनकोरे ॥ मनाध र्मतोनियसाउनकोहो ॥ मनाअंतरिसारविचारराहो ॥ ४ ॥ मनापापसंकल्पसाउनिद्यवा ॥ मनाससुकल्पजिविंधरा वा ॥ मनाकल्पनातेनकोविषयाची ॥ ५ ॥ कारेघउहोजनिसर्व चीत्वि ॥ ६ ॥ नकोरेमना ॥ ७ ॥ कारेनकोरेमनाकाम नानानाविकासी ॥ नकोरेमनाम ॥ ८ ॥ कारेमनाम छरुउंबसा ॥ ९ ॥ कारेमनाम ॥ १० ॥ कारेमनाम लनेनिबसासतज ॥ ११ ॥ कारेमनाम ॥ १२ ॥ कारेमनाम सर्वलोकास्तिरनिब ॥ १३ ॥ कारेमनाम ॥ १४ ॥ कारेमनाम अतिस्वार्थबुद्धितुरे ॥ १५ ॥ कारेमनाम ॥ १६ ॥ कारेमनाम नहोतामनासरिखे ॥ १७ ॥ कारेमनाम ॥ १८ ॥ कारेमनाम उरावी ॥ मनासज्जना ॥ १९ ॥ कारेमनाम ॥ २० ॥ कारेमनाम सिजावे ॥ परिअंतरिसा ॥ २१ ॥ कारेमनाम ॥ २२ ॥ कारेमनाम रामिधरावी ॥ दुःखाचिस्वयंसाउजिविकरावी ॥ देहेदुरवतसु खमानितजावे ॥ विवेकेसदासस्वरूपिभरावे ॥ २३ ॥ जनिस्व सुखीअसाकोपाआहे ॥ विचारिमनातुविशोघुनिपाहो ॥ मनातांस्तिरपूर्वसंचितकेले ॥ तयासारिखेभोगनेप्रासजा लो ॥ मनामानेसिदुःखअनुनकोरे ॥ मनासर्वथाशोकचिन्ता नकोरे ॥ विवेकेदेहबुद्धिसाउनिद्यावि ॥ विदेहीपरोमुक्तिमा गितजावि ॥ २४ ॥ मनासांगपारावणाकायेजाले ॥ अकस्मा तनेराज्यसर्वबुडाले ॥ ह्मणोनिकुडिवासनासारिविगि बबेलागलाकाबहोपाडिलागि ॥ २५ ॥ जीवाकर्मयोगेन निजन्मजाला ॥ परिसेवटिकाबमुखनिमाला ॥ मठाथा रतेमसपथसिगले ॥ असख्याततजन्मलेआणिमले ॥ ॥ २६ ॥ जीवांकर्मयोगेन निजन्मजाला ॥ परिसेवटिकाबघे

॥ २६ ॥ जीवांकर्मयोगेन निजन्मजाला ॥ परिसेवटिकाबघे

उनिगोलां॥ महाशोरतेमरुपुंथ्यचिगोले॥ असंख्यातते
 जन्मलेआनिमूले॥१९॥ मुरेयकसाचादुजाशोकवाहे॥ अ
 कस्मात्ततोहिपुटेजातआहे॥ पुरेनाजनिलोभरेक्षोभयाते॥
 लणोनि कूटिमागुताजन्मघते॥१९॥ धामनिमानुविष्यथ
 चिंतावाहाले॥ अकस्मात्होनारहोउनिजाते॥ घडेनोगणि
 सर्वहिकर्मखेदे॥ योगे॥ मतिमदतेखेदमानिवियोगे॥१९॥
 मनाराघवाविनआशानकोरे॥ मनामानवाचिनकोकीर्ति
 लुरे॥ ज्यावर्णितिवेदशस्त्रपूराणे॥ लयावर्णितसर्वह
 स्लाध्यवाणे॥१९॥ मनासर्वथासससोडुनकोरे॥ मनासर्वथा
 मिथ्यमांडुनकोरे॥ मनाससतेससवाचिवदावे॥ मनामिथ्यते
 मिथ्यसोडुनियावे॥१९॥ मनाहिंपुटेहोउजेमायपेठि॥ नकरम
 नायातनातेस्विमोठी॥ निरोधेपवेते॥ डिलेगर्भवासि॥ अघो
 मुखरेदुरवयावाकसी॥ गवासाचाचुकवियेरझारा
 मनाकामनासोडिरेऊन॥ गतनाथारतेगर्भवासि॥
 मनासज्जनाचेटविः॥ मनासज्जनाहितमसि
 करावे॥ रघुनाथक॥ महाजतोस्वामि
 वायूसूतत्व॥ जना॥ कत्रयाच॥२२॥ नबोल
 मनाराघवीणकांही॥ जना॥ बोलतीसुखनाहि॥ अ
 डिनेघडिकाळआय॥ देहांतिसुलकोणसोडु
 पहाते॥२३॥ रघुनाथ॥ गसिमावे॥ जनासारि
 खेव्यथकांवासना॥ सदासर्वकामाभवचिवसादा॥ अ
 हंतामनिपापनितेनसोदे॥२३॥ मनावीटमानुनकाबालन्या
 वा॥ पुटेमागुतारामजोउलकैचा॥ सुखाविघडितासुख्खा लोदत
 हेपुटेस्वर्जाडुलकोहिनराहे॥२४॥ देहरक्षणाकारण
 यत्केला॥ परिसेवटिकाळघेउनिगोला॥ करिरेमनाभक्ति
 पाराघवाचि॥ पुटेअंतरिसोडिचिंताभवाचि॥२६॥ मवा
 च्याभयाकायेमिन्नोसिलेजे॥ घरिरेमनाघेयघोकासि
 साडि॥ रघुनाथकास्वारिखास्वामिसीरि॥ नुपेक्षिकदा
 कापल्यदेउधारी॥२७॥ हीनानाथहारामकोदउधारी॥
 पुटेदेखतोकाळपोटिथररी॥ जनावाक्येनमस्तहसस
 मानि॥ नुपेक्षिकदारामदासाभिमानि॥ पिदिराघवाचिसदा
 ब्रिदगाजे॥ बळेभक्तरीपुकाविराजे॥ पुटेवाहिलिसर्वज

ह कुमरिका मवाले

पे विमानि ॥ नुपेक्षिकदारा मदासनिमानि ॥ १९ ॥ समर्थ चियसे
 वका वक्रपाहे ॥ असासर्वपु म उबिकोणआहे ॥ ज्याचिल्लिखव
 णिल्लोकनिने ॥ नुपेक्षिकदा ॥ २० ॥ महासंकटिसाडिले देव
 जेणो ॥ प्रतापिबळ आगळसवरेणो ॥ ज्यातस्मरेश्लय्या
 सूळपणि ॥ नुपे ॥ २१ ॥ आहिल्यासिब्यसिबाराघवेमुक्ति
 केलि ॥ पदिलागतादिव्यहोउनिगेलि ॥ ज्यावर्णितोसिन
 लिवेदवानि ॥ नुपेक्षिकदा ॥ २२ ॥ वसेमेरुमांदारहेश्युष्टला
 बा ॥ शशीसूर्यतारंगनामेघमाळा ॥ चेरंजीवकलेज
 निदासदोन्हि ॥ नुपेक्षि ॥ २३ ॥ नुपेक्षिकदारा मरुपिघसना
 जिवामानवा निश्चयोतो वसना ॥ शिरीनारवाहनबोले
 पूराणि ॥ नुपेक्षिकदा ॥ २४ ॥ असेहोअतरिभावजेसा ॥ वे
 सेहोतयेअतरिदेवतेसा ॥ अनयासिरसितअसेध्याप
 पाणि ॥ नुपेक्षिकदा ॥ २५ ॥ यनासर्वदादेवसनिधआ
 हे ॥ सपाळुपणेअल ॥ २६ ॥ सरवानंदआनंद
 कैवल्यदानि ॥ नुपे ॥ २७ ॥ धक्रकेक्यासिमातेउ
 जेसा ॥ उडिबालिते ॥ २८ ॥ हरिभक्तिबाधावगा
 जेनिशानि ॥ नुपे ॥ २९ ॥ तुजलाएकआहे ॥ रघुरा
 जअकिंतहोउनिरां ॥ ३० ॥ दाहोयघदर्थिनकीजे ॥
 मनासज्जनाराघविवस् ॥ ३१ ॥ ज्यावर्णितिवेदशास्त्र
 पुराणे ॥ तयावर्णितार ॥ ३२ ॥ पवापे ॥ तयालागिहसर्व
 चाचल्यदिये ॥ मनासज्जनाराघविवस्तिकिजे ॥ ३३ ॥ मनापा
 पाविजेसर्वहिसुखजेये ॥ अतिआदरेठेविजेलक्षतेये ॥
 विवेकिकुडिकल्पनापालटिजे ॥ मनासज्जनाराघविविव
 स्ति ॥ ३४ ॥ बहूहिउतासुखहोनारनाहि ॥ सिणावेपरिनालुडे
 हितकाहि ॥ विचारेबराअतरिबोधविजे ॥ मनासज्जना
 राघविवस्तिकिजे ॥ ३५ ॥ सुठतापरिहेस्विआतोघरावे ॥ रघु
 नायकाआपुलेसेकरावे ॥ दिनानाथहतोउरीब्रीदगाजे ॥
 मनासज्जनाराघविवस्तिकिजे ॥ ३६ ॥ मनासज्जनाएक
 जिविधरावे ॥ जनिआपुलेहिततुंवाकरावे ॥ रघुनाय
 काविनबालोनोकोहो ॥ सदासर्वदोनेनिजध्यासराहे ॥
 ॥ ३७ ॥ मनाजनिमोन्यमुद्राघरावि ॥ कथाआदरेराघवा
 चिकरावी ॥ नयरामतेधामसोउनिध्यावे ॥ सुरवालागिआ
 रण्यसेवितजावे ॥ ३८ ॥ ज्याचेनिसंगेसमोधानसंगे ॥

55

अहंता अकस्मात्तये उ निलागे ॥ तथा संगति विगति कोणगो
 जि ॥ जया संगति नेम तीराम जे उ ॥ १४॥ मना जे घउरा घ वा
 विन गेली ॥ जनिते तुं वा अपु लि हान केली ॥ रघुनाय का वा
 णतो सीन आ हे ॥ जनि दक्ष ताल सु ला उ निसा हे ॥ १५॥ मनि लोच
 नि श्री हरितो वि पा हे ॥ जनि जाणता म क हो उ नि रा हे ॥ गुणि प्रि
 तला गो क्र मु सा ध ना वा ॥ ज गि धन्य तो दा स सर्वे त्त मा चा ॥ १६॥
 सदा बोल न्या सा रि ख त्वा ल तो हे ॥ अ ने के सु दो थ क दे वा सि पा हे
 स गु णि म जे ले श ना हि त मा चा ॥ ज गि धन्य तो दा स सर्वे त्त मा चा
 ॥ १७॥ न से अ त रि का म का रि वि का रि ॥ उ दा सि न जे ता प सि न्नु
 म् चारी नि वा ला म नि ले श ना हि त मा चा ॥ ज गि धन्य तो दा स
 सर्वे त्त मा चा ॥ १८॥ म दे म द्य रे सां उ लि स्वार्थ बु धि ॥ प्र पंचि क
 ना हि त या ते उ पा धि ॥ सु ख वे स्य ने न मु वा चा सु वा वा ॥ ज गि
 धन्य तो दा स सर्वे त्त मा चा ॥ १९॥ नि वे क्त नो त त्व चिं ता मु वा रे
 न लि पे क दा उ ब वा दे ॥ सु ख से वा दे जो उ ग मा चा ॥
 ज गि धन्य तो दा स सर्वे त्त मा चा ॥ २०॥ न दा आ ज वि प्रिय जे स
 र्व लो कि ॥ स दा स र्वे त्त मा चा ॥ २१॥ के न वे ले क दा मि थ्य
 वा चा त्रि वा चा ॥ ज गि धन्य तो दा स सर्वे त्त मा चा ॥ २२॥ स दा से
 वि आ र ण्य क र ण्य क ॥ क दा क ल्प ने च नि मे कि
 च छे ना म नि नि श्च यो द ॥ ज गि धन्य तो दा स सर्वे त्त मा चा ॥ २३॥
 न से मा न सि न स आ र ॥ अं त रि म पा रा पि पा रा ॥
 रु पि दे व हा म क्त म वि ज या ॥ ज गि धन्य तो दा स सर्वे त्त मा
 चा ॥ २४॥ ही ना त्वा द या लु म न्ना वा म् वा बु ॥ अ हा बु द्ध पा बु जु
 नि दा स पा बु ॥ त या अं त रि क्री घ स ता प के वा ॥ ज गि धन्य तो
 दा स सर्वे त्त मा चा ॥ २५॥ ज गि हो र जे धन्य या रा म ना मे ॥ क्रि या
 म क्ति उ पा स न नि य ने मे ॥ उ दा सि न ना त त्वा सा र आ हे ॥
 स दा स र्वे दा मो क्ति व ति रा हे ॥ २६॥ न को वा स ना वि ष इ च
 ति रू पे ॥ प दा धि जे उ का म ना पू र्व पा पे ॥ स दा रा म नि का म
 चिं तित जा वा ॥ म ना क ल्प त्वा ल श तो हि न सा वे ॥ २७॥ म
 ना क ल्पि ता क ल्प को रि ॥ न के र न के स र्व धा रा म मे रि ॥ म ना
 क ल्पि ता रा म ना हि ज या ला ॥ अ ति आ द र प्रि ति ना हि त या
 ला ॥ २८॥ म ना रा म क ल्प त र क्ता म धे नु ॥ नि धि सा र चिं ता म
 णि का य वा णु ॥ ज या चे नि यो ग घ उ स र्व स ता ॥ त या सा
 म्य ता का य सि को ण आ ता ॥ २९॥ उ भा क ल्प व क्षा त बि दुः

वार्थ लागे ॥ क्रिय विन वाचाळतानि वारि ॥ तुटे वा द संवाद
 तो हिन कारी ॥ १॥ जनि वाद वेवाद सेणे निधावा ॥ जनि सुख
 से वाद सुरवे करावा ॥ जनितो त्विनो शोक से साप हरि ॥ तुटे वाद
 संवाद तो हित कारी ॥ १॥ तुटे वाद से वाद याते म्हणावे ॥ विवेके
 अहेता व माने जिनावे ॥ अहेता गुणे वाद नाने विकारि ॥ तुटे वा
 द संवा ॥ १॥ हिता कारण बोलणे सय आहे ॥ हिता कारणे सर्व
 शोधूनि पाहे ॥ हिता कारणे च उपरा नतारि ॥ तुटे वाद संवाद ०
 ॥ १११ ॥ जनिसांगता ऐ कता जन्म गेला ॥ परि वाद वेवाद ते सति
 डेला ॥ उ उ संहाय वाद हा उंच धारी ॥ तुटे वा द संवाद ॥ १२ ॥ जनि
 हांत पंडित संडित गेले ॥ अहेता गुणे ब्रह्म राक्षे सजाले ॥ तथा
 विन विपन्नता कोण आहे ॥ मजा सर्व जानी वसे उ निराहे ॥ १३ ॥
 फुकाने जनि बोलता काय वेने ॥ दिसि स अ भयं तरी गर्व सा
 चे ॥ क्रिय विन वाचाळता ॥ विचरि तु सा तु वि शोधु
 निपाहे ॥ १४ ॥ तुटे वाद सं ॥ विवेके अहेता वड
 पालटावा ॥ जनि बोल ॥ वि क्रिया पालटे नृत्ति पं
 ये सिजावे ॥ १५ ॥ बंध ॥ अंबर वि तात या चै श्री
 हरि जन्म सोही ॥ दिल् ॥ या उपम नि ॥ नुपे क्षि
 कदाराम दास मिमानि ॥ ले क र बा पु उ दैन्य वा ने ॥
 सुपात्रा किता दि धलि ॥ वं जीव जारा गणी प्रेम र वा
 णि ॥ नुपे क्षि कदा ॥ १६ ॥ गज ॥ तुटे वा द पा हे ॥ तथा कारणे
 श्री हरि धो व ता हे ॥ उ उ धा त नि जा हा ला जीव दानि ॥ नुपे ०
 ॥ १७ ॥ आजामे च पा पित या अ त आ लो ॥ सुपा च पु णे तो जनि
 मुक्त कला ॥ अ ना था सि आ धार हा च क्रे पा णि ॥ नुपे क्षि ॥ १८ ॥
 वि धि कारे जे हा ला म च वर्गे ॥ ध रि क र्म रू पे ध रा पृ थ
 मा गी ॥ ज नार क्ष णा कारे नि च या नि ॥ नुपे क्षि कदा ॥ १९ ॥
 महा भक्त प्र ल हा द हा क र विला ॥ म्ह णो नि त या कारे सि व
 जाला ॥ न ये ज्वा च वि शा च स नि ड्ढ को नि ॥ नुपे क्षि क दाराम
 ॥ २० ॥ छ पा सा कि ता जा हा ला व ज्र पा णि ॥ ते या कारे पो वा म नु
 चक्र पा णि ॥ दि जा कारे पो भा र्ग उ च्चा प पा नि ॥ नुपे क्षि कदा ॥ २१ ॥
 आ हि ल्मा लागि आ र प्य पं थें ॥ कु टा वे पु टे दे व व दि त या ते ॥
 ब के सो उ ता दे व व दि त या ते ॥ तो धा व गा जे नि शा नि ॥ नुपे क्षि
 कदा ॥ २२ ॥ तथा द्रो प दि कारे ला गे वर्गे ॥ च्छे धा व तु सर्व सां
 उ नि मा गे ॥ क षि ला गि जाला अ से बो ध्य मो नि ॥ नुपे क्षि क ॥ २३ ॥

स्वय

अनाथादिना कारणे जन्मताहे ॥ कळंकिपुटे देव हो नार आहे ॥
 तया वर्षी तासी नलिवे दवणी ॥ नृपेक्षिक ॥ २१ ॥ जना कारणे
 देवलिला वनारी ॥ बहुतां परि आदरे वेशधारी ॥ तयाने पाति
 ते जनि पाप हृषि ॥ दुरासे कसे नष्टचा उख पापि ॥ २२ ॥ जगि ध
 न्य तो राम सुखे निवाला ॥ कथा ऐकतां सर्व नख्खिन जाला ॥ देहे
 भावना राम बोधे उजळी ॥ मनावाना राम रुपि वणळी ॥ २३ ॥ म
 ना वासना वासुदेविवसे दि ॥ मना कामना काम संगिन सूदे ॥ म
 ना कल्पना वा उगितेन किजे ॥ मनास जज नारा विवस्ति किजे ॥ २४ ॥
 गतिकारणे संगतिसंगतिसज्जनास्वि ॥ मलिपाले सुमति दुर्ज
 नास्वि ॥ रतिनायकस्विपरिनष्ट आहे ॥ हणो निमना तित हो उजि
 राहे ॥ २५ ॥ मना अल्पसंकल्प तो हिनसावा ॥ सदासयसंकल्पस्वि
 तिवसावा ॥ जगिज नि कल्प तो हिनसावा ॥ रमाको तयकात का
 छिन्न जावा ॥ २६ ॥ मजा वा ॥ नं रामि युक्तः करी वाणये कुमु
 खिशब्दये कु ॥ क्रिया पा ॥ नो कू ॥ धरा जान किनाये का
 ते विवेक ॥ २७ ॥ विचार ॥ इ निचलि ॥ तयस्वे निसं
 तप देह निवले ॥ वर ॥ शोलोनको हो ॥ जनिचाल
 नेशुद्रने मस्त हो ॥ २८ ॥ त्तविशाचरासि ॥ जणो मान
 सिस्थापिला विश्वयेसि ॥ २९ ॥ स्पशनिपुण्य जे उ ॥ तथा मा
 षणे नष्ट संदेह मे उ ॥ ३० ॥ गंगि ॥ तयो वितरागी ॥ क्षेमा
 शोति भोगी ॥ द्या दक्षया ॥ ३१ ॥ मनाक्षामना देन्यवाना ॥ एहि
 लक्षणे जापि जे योगि राणा ॥ ३२ ॥ धरीरे मनसंगतिसज्जनस्वि ॥
 जेणे वृत्ति हे पालवे दुर्जनास्वि ॥ खळे भावसुद्धिसनार्ग लागे ॥
 महा छरतो काळ विक्राळ नंगे ॥ ३३ ॥ मये व्यापिले सर्व संसार आहे
 मया तित संत आनंत पाहे ॥ जया पाहातां देत कां हिवसेना ॥ म
 यमानसि सर्वथा हि असेना ॥ ३४ ॥ जिवा श्रेष्ठ तो प्रष्टसांगुनि गेला
 परि जिव अज्ञान ठेला ॥ देह बुद्धि वानि श्रयो तो टूळेना ॥ जु
 ने ठवन मिपणे कळेना ॥ ३५ ॥ प्रमेना उले वितले गुप्त जाले ॥
 जिवा जन्म दारिद्राकोणि आले ॥ देह बुद्धिचे कर्म खोटे कळ
 ना ॥ जुणे ठवन ॥ ३६ ॥ पुढे पाहातां सर्व हे कोदले असे ॥ आभा
 ग्यासि रे द्रव्यप्राशन दिसे ॥ अभाविके दोष पुण्य गाडि पडना ॥
 जुने ठवन मिपणे कळेना ॥ ३७ ॥ जयाचतुयाचकले प्राप्ता हि
 गुणो गविले जाहाले दुःख देहि ॥ गुणावगळे घृति ते हि वळे
 ना ॥ जुणे ठवन ॥ ३८ ॥ म्हणे दोससायास सत्वे करावे ॥ जनि

तेसा
ना

जाणतां पापत्याचे धरावे ॥ गुरु अंजने वीणते आकुळेना ॥ जु
 ने ठेवणे ॥ १६ ॥ कळेना कळेना दळेना दळेना ॥ दळेना दळेना
 संशयो हिटळेना ॥ गळेना गळेना अहेता गळेना ॥ वळे अकुळे
 नामिळेना मिळेना ॥ १७ ॥ अविद्या गुणमान वा उमजेना ॥ ममचू
 कले हितया पाविजेना ॥ १८ ॥ परिसे विषो बोधिले दुदाने ॥ परिसे
 समिथ्या असो केण जाणे ॥ १९ ॥ जगिपा हातां सावते कार्य आहे ॥
 अति आदरे सर्वशो धूनिपाहे ॥ पुटे पाहा तापा हातां देव जो उ ॥
 मम भ्रांति अज्ञान ठेव माउ ॥ २० ॥ सदा विषय चिंतिता जन्मगुला ॥
 अहेना व अज्ञान जन्मासि आला ॥ विवेके सदा सस्वरूपि भ्रावि ॥
 जिवा उगमि जन्मना हिस्वक्रावे ॥ २१ ॥ दिसे लेच नित्त से अल्पको
 रि ॥ अकस्मात आकार लेकाळ माउ ॥ २२ ॥ पुटे सर्व जा लकारे न
 राहे ॥ मनासे त अनंतशो धूनिपाहे ॥ २३ ॥ तुटे ना फुटे ना वळे ना दळे
 ना ॥ सदा संवले मिपणो कळेना ॥ तया ये करूपा सिदुजेन साहे ॥ म
 नासे त अनंतशो धूनिपाहे ॥ २४ ॥ निराकार आकारा दिक्त्वा ॥
 ज्या सांगता सिन लवटे ॥ २५ ॥ विवेक लडाकार हा उ निराहे ॥
 मनासे त अनंत ॥ २६ ॥ जगिपा हातां सावते कार्य आहे ॥
 न्वक्षत लक्षि ॥ २७ ॥ जगिपा हातां सावते कार्य आहे ॥
 त आला मनासे त ॥ २८ ॥
 नसे पीते ना स्तना र ॥ २९ ॥ अज्यक नानि वक्रा हि
 स्तण दास विवा सत ॥ ३० ॥ संत अनंतशो धूनिपाहे ॥
 र्वरेशो धिता शोधिता ॥ ३१ ॥ ना बोधिता बोधिता वे
 धिता हे ॥ परिपूर्वी सज ॥ ३२ ॥ गिं ॥ वरानि श्रयो पाविजे
 सानुसगो ॥ ३३ ॥ अहिनि ॥ ३४ ॥ बोळखवा ॥ ज्या पा हाता
 मोक्षता काळ जिवा ॥ ३५ ॥ लगि गुणि पकवि ॥ ज
 निसंग सो उनि सुरवे ॥ ३६ ॥ शान्ते कार्य कर्ता ॥ नदृष्टि श्र
 त्ता ॥ पुरे हनि पत्ती ॥ नलिपे विकृता ॥ तया निर्विकल्पा सि कल्प
 त जावे ॥ अनिसंग सो उनि सुरवे असावे ॥ ३७ ॥ चहता परिकुस
 रित वसाण ॥ परिअंतरि पाहिजे तो निवाडा ॥ मसारे साचार ते
 गबारे ॥ समस्ता मये येके तो ध्यागबारे ॥ ३८ ॥ अनके पिंड ज्ञाने नके
 तव ज्ञाने ॥ समाधान कां हि न कृतान माने ॥ न के योग योगे न के
 भोगे सागे ॥ समाधान ते स जन्माचे निसगे ॥ ३९ ॥ महावाक्य त्वा
 दिका पंच कर्णे ॥ इति यासि संकेत दा विजेतो ॥ तया सा उनि चदे ॥ ४० ॥
 माना विजेतो ॥ ४१ ॥ न कोर मना वा दे हा रवे दे कां रि ॥ न कोर मना
 मंदना ना विकारि ॥ दिसे ना ज निते चिशो धूनिपाहे ॥ वरे पाहा
 ना गुजते ये चिवा हे ॥ करि घे उनि जाता ॥ कदा अ कळेना ॥
 जनि सर्व को दा टले ते कळेना ॥ ४२ ॥ श्रुति न्याय मिमांसते
 त केशाख ॥ अंति वेद वेदांत वा के विक्त्रे ॥ स्वयशोष मो नाव

अ

जगिपा हातां सावते कार्य आहे

ना

जा

लं पां वे अति आदरे राम रूपी ॥ भयातिल निश्चित य स स्वरूपी ॥
 कदा तो जनि पा हाता हि दिसेना ॥ सदा आडु के भिन्न भावे अ
 सेना ॥ ८९ ॥ सदा सर्वदारा मसनिध आ हे ॥ मना संत आनंतरी
 घु नि पा हे ॥ अखंडित भेदि रघुरजयोगु ॥ मना सांति रे मीपणा
 चा कु पां गु ॥ ९० ॥ भूते पिंड ब्रह्मा उ हे रे क्य आ हे ॥ परि सर्व हि स
 स्वरूपि न सा हे ॥ मना भास ले सर्व कां हि पा हा बे ॥ परि संग सी उ
 नि सु खे र हा वे ॥ ९१ ॥ दे हे भा वना ज्ञान शखे कु दा वे ॥ वि दे हि प पो
 भक्ति मागे स्वि ज वे ॥ विरक्ति बळें नि द्यं सर्व य जा वे ॥ अति आदरे
 राम रूपि भ जा वे ॥ ९२ ॥ दे ह बुद्धि वा नि श्व यो ज्या ट छे ना ॥ तथा ज्ञा
 न कल्यांत काळि कळे ना ॥ ९३ ॥ मना ना कळे ना टळे रूप ज्यत्वे ॥
 दुजे विन तो ध्यान सर्वोत्तम चि ॥ तया रूपा ते हि न दिष्टांतरा
 हे ॥ तेथे संग निःसंग दो न्नि न रा हे ॥ ९४ ॥ ने के जो पा ता ने पा तां
 राम राणा ॥ न के व नि ता वे त ज्ञा पृ थ व्वा ॥ न कृ द्र थ अ द्र थ
 सा क्षो तथा चा ॥ अति ने न वा ॥ अ व से ह द र् दे व तो
 को ण के सा ॥ पु से सा द व ॥ ९५ ॥ दे ह रा कि ता दे ह को
 दे र हा तो ॥ पु दे म गु ता ॥ ९६ ॥ व से ह द र् दे व
 तो जा नु ण रे सा ॥ न भ ॥ जा ण रे सा ॥ स दा सं च ला
 ये ल ना हे जा वे कां हि ॥ त ॥ को दे ठा व ना हि ॥ ९७ ॥ न
 भा सा रि खे रू प्यारा घ व ॥ ति ता म ब तु टे भ वा वे ॥
 तथा पा हा ता पा हा ता ॥ य ल क्ष स ल क्ष सर्व बु ज ले
 ॥ ९८ ॥ न मि वा व रे जे अ ॥ ९९ ॥ रि ता ठा व य रा घ वा
 वी ण ना हि ॥ ज या पा हा ता दे व बु धि उ रे ना ॥ स दा सर्व दा अर्त्त
 पो दि पु रे ना ॥ १०० ॥ प्र य व्या पि ले सर्व श्रु ति स आ हे ॥ र घु ना
 ये का उ प मा ते न सा हे ॥ दु जे वि ण न जो तो दे व स्व भा वे ॥ तथा व्या
 प कु व्य थ के से म्हा णा वि ॥ १०१ ॥ अति जि र्ण वि स्ती र्ण ते रू प आ
 हे ॥ तेथे त क संप क तो हि ने सा हे ॥ अ गु ट तं गु ट ना का ब सो
 पे ॥ दु ज वि न ते ख ण स्वा मि प्र ता पे ॥ १०२ ॥ कळे आ कळे रू प
 ते गु ण हा ता ॥ तेथे आ ट लि सर्व सा क्षि अ व स्था ॥ मना उ न्म
 नि शब्द खं दि त रा हे ॥ त गे तो चि तो राम सर्व त्र पा हे ॥ १०३ ॥ क
 हा वो व रि व मा जि दु जे दि से ना ॥ म नि मा न सि द्वै त कां हि व से
 ना ॥ ब ह ता दि सा आ पु लि भे दि जाली ॥ वि दे हि प पो सर्व का या
 नि वालि ॥ १०४ ॥ म ना गु ज रे तु ज हे प्रा प्त जाले ॥ परि अंतरि पा
 हि जे य ल के ले ॥ स दा अ व ण पा वि जे नि श्व या सी ॥ घु रि स ज्ज
 ना संग ति ध न्य हो सि ॥ १०५ ॥ म ना सर्व हि संग सी उ नि द्यं मे का ॥
 हा सर्व संग सि सो डि ॥ म ना संग हा मो क्ष ता का व जो डि ॥ म ना

सेग हासाध कासिद्धसोजी मनामहाद्वैतनिःशेषमोजी ॥२०२॥
 मनाद्विशते ऐकतां दोषजाति ॥ मनामंदते साधनायोग्ये
 हेति ॥ च्छेदज्ञान वैराग्यसामर्थजंगी ॥ सुषोदासविश्वासता
 मोक्षमार्गी ॥२०३॥ ६२॥ ६२॥ ६२॥ ६२॥ ६२॥ ६२॥

म २ ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥

जा स्थिर रहि। मना संत अने तेशो धूनि पाहे। ६५। ह्मणे जा पा
ता तो जने मर ख आ हे। अत क्य सित कि असा को पा आ हे। ज
नि मि पपो पा हा ता पा हा बना। तया लक्षिता वेगु खे रा हा वना।
॥१६॥ बहु शास्त्र उचितो वा उ आ हे। जनि निश्चयो भक्तो दिन
सा हे। ॥१६॥ अति मो उतिशास्त्र भे दे विरोधे। गति खंडति शास्त्र भे ध
प्रबोधे। ॥१६॥ जणे मक्षिका मक्षिलि जा पा वे की। तया भोज
ना ला सं चि प्रास कै चि। अहे भाव जो मान सि चा वि रे ना। तया
शान कल्यांत को बि मि छे ना। ६७। न को रे म ना वा द हा खे द करि
न को रे म ना भे द न म कि करि। न को रे म ना सी क डे पु डि ला सि।
अहे भाव जो र हि ला तु ज पा सि। ६८। अहे ता गुणे सर्व हि दुः
ख हा ते। मुखे बालि लु ज्ञान ते व्यर्थ जा ते। सुखे रा हा ता सु ख ह
सुखे आ हे। अहे ता तु सि वे चि सो धू नि पा हे। ६९। दे ह बु धि चि
निश्चयो द ट ज ला। दे हा चि न ते ह त सां ड उ त ग ला। दे ह बु धि
ते आत्म बु धि करे वा। ७०। ज ना वि ध रा वि। ७१। भि
ने कल्पि ल विषयो सा उ गु पा तां सा व वा वा। मन
कल्पि ता कल्प न स्मर प जन नि ध रा वि। ७२।
दे हा दि क प्र वे हा चिं ह तरि लो पा नि श्चि त ग ला।
हरि चि त नि मु क्ति कां त संग ति स ज न नि क रा
वि। ७३। अहे ता गुणे स शे ते। मुखे बालि लु ज्ञान
ने व्यर्थ जा ते। सुखे र सुखे आ हे। अहे ता तु सि
तुं चि शा धू नि पा हे। ७४। अ हे का र वि स्ता रे या दे हा वा।
स्त्रि या पु त्र मि त्रा दि के मो ह धा वा। ७५। अ हे ज ना वि
ना ह रा वि। स दा संग ति स ज न वि ध रा वि। ७६। ब रा
नि श्च यो शा स्त्रि ता च्चा क रा वा। ह्मणे दा स सं दे ह तो वि स रा
वा। घ टि ने घ टि सार्थ का ची क रा वी। स दा स सं ॥१६॥
करि वृ ति नि वृ ति तो सं त जा णा। ७७। दुरा शा गु णो न के दै न्य
वा ना। उ पा धि दे ह बु धि ने वा द वि ते। ७८। प रि स ज ना के
वि बा धो स के ते। ७९। न से अंत आ नं त स ता पु सा वा।
अ हे का र वि स्ता र हा नि र सा वा। गु णे वि ण नि र्गु ण ते आ
ठ वा वा। दे ह बु धि चा आ ठ उ ना ठ वा वा। ८०। दे ह बु धि हे आ
स बो धे स जा वी। वि वे के त या व स्तु चि भे दि ध्या वि। तं
दा का र हे वृ ति ना हि स्व भा वे। ८१। ह्म णो नि स दा ते चि सो सि

म ना दे ह बु धि हे आ स बु धि करे वा वि ॥ १६९

तजवे॥७॥असेसारसाचारतेवोरलेसे॥येहिलेचनि
 पाहातादस्यत्रासे॥निरामासनिगुणतेअकळेना॥अहं
 तरागुणोकल्पिताहिकळेना॥७३॥स्फुरेविषइकल्पिताते
 अविद्या॥स्फुरेअंस्ततेजाणामायासुविद्या॥मुक्किकल्पनाहो
 ररुपेचिजालि॥विवेकेतरीसस्वरुपिनिमालि॥७४॥वि
 धिनिर्मितालिहितोसर्वकाळी॥परिलिहितोकोणसा
 -याकपाळी॥हरजाळितो लोकसंस्कारकाळी॥परिसे
 बदिशंकराकोणजाळी॥७५॥जगीदोदशादिसहेरद्रअ
 का॥असंख्यातसंख्याकरिकोणशका॥जगादेवधूज
 ळिताआटेळेना॥जनिमुख्यतोकोणकैसाकळेना॥७६॥
 तुटेनाफुटेनाकहादेवराणा॥चळेनाटळेनानहेदैन्य
 वाणा॥वसेनादिसनाकगलावनासि॥कळेनाकळे
 नाजनामिपणासि॥७७॥जयगनलदेवतोपूजिता
 हे॥परिदेवशोधू॥जगीपाहातोदेवको
 य्यानकोति॥जयतेतेत्विमोठी॥७८॥ति
 लिदेवजेमुनिनि॥तयादेवरायासिको
 णिनबोले॥जगीथे॥वोरलेसे॥गुरुविन्
 रेसर्वथाहिनदिसे॥७९॥हातोक्षको॥र्यानको
 रि॥बहुसोलमनावा॥८०॥मनिकामनाचरवि
 धातमाता॥जनितानचेअर्थरमासहाता॥८१॥नकळे
 टकिचाचकुद्रव्यमीदो॥नकेनिंदकुमछरभक्तिमंदु
 नकेउन्मत्तुवेशनिसगबाधु॥जनिज्ञानियातोचि
 साधुअगाधु॥८२॥नकेवाउगाचावटिकामपोदि॥कि
 यविनवाचाचतातेत्विमोठी॥मुखेबोलिलासारिरवे
 चालतोहे॥मनासदुरुतोचिशोधूनिपाहे॥८३॥जनिम
 क्तिज्ञानिविवेकिविरागी॥छपाबुनपस्विक्षमावंतयो
 गी॥प्रमुदक्षविमन्नचातुर्थजाणो॥तयाचेनियोगसमा
 धानबापो॥८४॥नकेतेचिजाले॥नकेतेचिआले॥क
 ळोलागलेसज्जनाचेनिबोले॥अनुर्वाच्यतेवाच्यवा
 चेवद्वि॥मनासलआनेतशोधितजावे॥८५॥लपावजा

This page contains a watermark that reads: "The Copyrighted Material in this page is the property of the author and is not to be reproduced without the author's permission."

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ श्लोकः ॥ त्र्यम्बु
 ख्यमरवमुख्य ॥ नान्यस्य कस्य जीवामी ॥ जितेश्वरवैदपि
 त ॥ वसनाशनमात्रजिवनासर्वी ॥ १ ॥ टीका ॥ विमुखम
 खपतिलुबान्वणेकेविआता ॥ मजतरा इतरा चैसरव्य
 नाहिअनेता ॥ सकलहिलनुवासीसासी देतोसिअने
 परिमीलवसणेहि सामधेकायधेने ॥ १ ॥ श्लोकापरितः
 पस्यसिपरितः शुनोक्षीपरितोजगद्धिजानासी ॥ माराम
 किंलदंतणंशुनोक्षीनवीक्षसनबावेसि ॥ टीका ॥ सर्वत्र
 नूपाहसीआयकेसी ॥ सर्वत्रतुजाणसिसावकासी ॥ मिहि
 तदगतेरेकसीनामतिनपाहेहिजानसीना ॥ २ ॥ पृथ्वीप
 तिलागूणोरंकजाणे ॥ रंकामिपृथ्वीपतिकहिनेने ॥ सम
 ग्रहियुक्तेअसेअविशहश्लाघ्यकसेतुजहोयसुजा ॥ ३ ॥
 अपक्षनेयान्वकिशोभता ॥ अदेनेबेहदुरिआहे ॥
 साचुंनकाचिकुशणी ॥ रतितेनुजनिंद्याआहे ॥
 ॥ ४ ॥ रंकचेवामजान ॥ वाळकुप्राथिताहे ॥
 जेजेपोयात ३ ॥ तमे ॥ तसुणीपवताहे ॥ विश्व
 चाबापतुकीबुजजव ॥ लेमानपवि ॥ खेदिकर
 खवदकीवसुनेरघुपति ॥ करावे ॥ असेचियेदी
 रिसबांधलाहे ॥ अरि ॥ घातलाहे ॥ नसाउवीते
 रिगेद्विरेसि ॥ हेक्तामासाजापनासी ॥ ६ ॥ आहोडेचिअ
 युक्तआहे ॥ श्रीमेंतनुमितरिवाहे ॥ दारितुसेतुजनहोयस्व
 ती ॥ मासिमणुषाचिअधिनरलि ॥ ७ ॥ त्रिलोक्यसरनदि
 क्षीताहे ॥ पाळावयाशक्तिअखडआहे ॥ यजुनिमातेस्पर
 तेकसीते ॥ लाहानमोव्यासजसासजिते ॥ ८ ॥ अन्यायमा
 सेजरिकोरिजाले ॥ रागसियसितेरिकायचाले ॥ प्रतक्ष
 लाताविलीबाळकाहि ॥ मणुष्यमानारसतेहिकाहि ॥ ९ ॥
 राघवावदयथायस्वोधा ॥ क्रोधहाकवनीयाअपराध ॥
 घालितोदशरथान्वरणस्वि ॥ आनबोलसीसणिलुटके
 स्वि ॥ १० ॥ येथेमलाहपनहीनजनाअनाथा ॥ लक्ष्मीपति
 सकळकष्टयूतासिनाथा ॥ हेबौलावंतीकरपदव्यय
 मस्तकावा ॥ पाहनिंकेविगुगलारघुवंशपाळा ॥ ११ ॥ क
 रुणाकरआदिअसिनवहे ॥ शक्यवरतीबुरिदाव
 लिहे ॥ शीरणंगतआणिबेहहूपना ॥ समुपेक्षसि

जीवापि
रासव

अधि

रघुजापराणा ॥१२॥ किति राघवाजाता करुणा करवि
 मीहीनजाहे शरणस्वजा वि ॥ सपाळु होई शरणंगतकी ॥
 गी तोसि जेशा बिरदा सिदा की ॥१३॥ इच्छुनिसेवा तरिकाय
 दाता ॥ दातान केवेतन मात्रदाता ॥ हीनासिसेवा विमुखा
 सिदेई ॥ नटा करुपा वरिमे घहोई ॥१४॥ सेवकासजपणे
 जरिसेवा ॥ इच्छिसिलमजपासुनिदेवा ॥ आळसिजरि
 सेवकपुत्रा ॥ पाळिनातिघरनीशपवित्रा ॥१५॥ मसर्वजी
 स्वजउराधिजिनाव्यासी ॥ आराधिले तरिनसेतुजका
 सयासी ॥ अज्ञानआळसमाहानवसंततिसी ॥ पिउंविद्या
 प्रळयेमग्निशमाववयासि ॥१६॥ क्षणक्षणा वीशमयत्वि
 चपावे ॥ कठिप्यहेकाय मूलअसावे ॥ स्वामिपुस्याप
 रिसेवकसि ॥ कठोरता ॥ कैसी ॥१७॥ शूद्रमांडि
 वरि बसुनि वाळत ॥ नकारुपतेपुरवीक्र
 उमासे ॥ लुसवक्रां ॥ जिताबुळघोळे ॥
 साविआशाह इंधा ॥ निळे ॥१८॥ माते हाते
 करुनि सुमुखीसमुख ॥ आहे पाडे परमरउका
 बोलविलु ॥ शंभरामे ॥ दरसेशदिनीवासे ॥
 यशदेरे परमसुखाने ॥ वका ॥१९॥ प्रविस्वधि
 राज्यावरी कठिनयाता ॥ जसे अपसाव्याठारक
 रीलसणी योग्यनदिस ॥ क्षणभुला मध्ये अतिकठिन तो
 हीतरिअसे ॥ माहावर व्याघ्राभीतरीअनया घनुतजसे ॥२०॥
 जेथं माताबाप हेवगवालि ॥ दोघामध्ये येकवाळासि
 पाळी ॥ मासे दोहिपक्षहितंविजेका ॥ कैसें किजेतुदया
 हिनतेका ॥२१॥ दीनशब्द जरि आयकसिना ॥ व्यापका
 प्रतिअसहणवेना ॥ सर्व जाणूनि उगाविअसते ॥ निं
 द्यवाक्य करुणा विवसयते ॥२२॥ कार्यभाग्यवेसनातस
 मर्थु ॥ गुंतला दिसतसे रघुनाथ ॥ हीनशब्द करुणांमृत
 मासे ॥ श्रवनीकापउतिनाह रितुसे ॥२३॥ रंगीराक्षेस
 भंगीताच बहुधाकायातुसिकेष्टलि ॥ तेणोपन्नगमंच
 कीदिननिशा विश्रांतितासारिलि ॥ जेविबोलतसे
 विचित्र करुणा वाक्यबहुतुजला ॥ तेतूंकणरिदिक

न वृनैस्वव ह्याप्रती ॥ अज्ञानिपशुधेनु घालुनी उडिक्वा-
 षितसंप्रिती ॥ मासेमाप्यअसेकसेणी वडिलंतुसर्वीहजाण
 ता ॥ मास्याठाईएपाव्ह हो उनिकदा जाणेसिनादीनता ॥ ३१ ॥
 मुख्यस्वाधीनसर्वजाणकरुणाकुपात्रनावेध रि ॥ मास्याठाई
 कठोर केवितुजलामिपुसतो श्रीहरि ॥ आताउत्तरकायदेसी
 लमलाम्यालुजलाकोहिलेदीनानाथपरंतुएजीपणोतामोम्य
 संपादिले ॥ ३२ ॥ अन्यत्रधूं उल्लुणिकेउतीहो ॥ केलेह्मपातेउचि
 तातनाहि ॥ संसारवासिनूजआवउता ॥ त्यातनाहिअपराध
 रिता ॥ ३३ ॥ साचालाहानअपराधमाशा ॥ हेजाणलाकवनमा
 गुवीदेवराजा ॥ मीजाणतामृणसीतुतरिताजनाते ॥ सर्व
 जताकायधरीलीकायनिर्मययाते ॥ ३४ ॥ कपटकरुणी
 वाळिमारिलजखबंधा ॥ विधवनेमोगीलियासी
 साधु ॥ ह्याणसिधरमर ॥ गेवआला ॥ अनुचित
 रघुनाथाप्रयतोमुत्त ॥ लेअचोशाणिजआ
 यजाचि ॥ उमजाले ॥ कोपिष्टोतुजसमि
 पआला ॥ कोकअसेन्य ॥ ला ॥ ३५ ॥ समासुमद्र
 प्रतिबोलताहे ॥ कल्पुन ॥ भाग्यतहे ॥ सुतापलेचि
 तउदारकीती ॥ बोलुन ॥ समृती ॥ मागदुज्यचि
 कथिजेतदोष ॥ असंम्यह ॥ सअशेष ॥ ऐसेंतुवापूर्व
 चरित्रकेले ॥ म्याकायतसेअपराधयले ॥ ३६ ॥ परिक्षका
 सीसगुजाकरावा ॥ कीआपुलादामकूजाम्हाणावा ॥ इछेसि
 यतेकरितोसिदेवा ॥ मीमसमस्यासहकायहेवा ॥ ३७ ॥ जेजि
 तुकेराघवबोलनेते ॥ मीबोलिलेतुजपुढेबहते ॥ आधा
 पिहीलुरुसलासीसाचा ॥ उपायपायावरिलोळणित्वा ॥ ३८ ॥
 प्रनाममात्रसलिलेकरुणि ॥ विशेषुधाचानरिकोपवन्नि ॥
 असुनितुसांडिसनाचकोप ॥ श्रीराघवाहेफचलेस्वपाप
 ॥ ३९ ॥ स्वामिनसेतुजसमानपोहि ॥ मासेपरिआणिकहीनना
 हि ॥ शिनाअनाथाप्रतिएकबंधु ॥ आतावदुकायएपाबुसिं
 धु ॥ ४० ॥ तूहीसमंतुभुवनत्रयमदिरावा ॥ दिपप्रकाशतोष
 मुदेवसाचा ॥ यानुजमाजीकरुणाजरिदेहेहिसिना ॥ मी
 अधकीनुजमधेचएपाअसेना ॥ ४१ ॥ मीसापराधमृणुनि

श्री
 ३३

मजजन्मजन्मी॥ तोपी उलेनी राप र्थे हि न के मी॥ लं उर सि
 दे उ करिता तु जला जयना॥ घा सोनिया तरि छपा दृढ ले
 ह वेना॥ १२१॥ न प्राथिता रात्रि सि मो क्ष दे सी॥ सप्राथि ता
 हास उ हास हो सी॥ त्वे र भा वा स्व व फार मी सी॥ वथा छपा
 छुपण वाग विसि॥ १२२॥ मी काय न ता प्र स न नो हि॥ पर तं
 साचे अनु दान पा हे॥ स्वराज्य सु ग्रि व बि भिष ना ने॥ क्रि दान
 के ले व दि जे प्र मु ने॥ १२३॥ सु हा मा या ज व छु णि ज रे अ ल फा
 हे॥ ता घ त लि का न हि फार सी हे॥ यथे च उ द पर जे दि धु ले त
 या तो॥ लि का स या क र नी या क व ना प दार्थे॥ १२४॥ प्र दो ध यो णि
 प श्रु यो णि जा ला॥ ग जे द्र के णि रि ति मु क्त के ल॥ हा ता त य सि
 व रु वे रा जा ला॥ पा ता ना लि तो ग व बि बां धी य ला॥ १२५॥
 ची त्त व ति अ ति उ ग्र ज या सि॥ रे म्य ल के ग ति क लि त य चि॥
 ना मी का द श र थ सि द य वि॥ प त न दुः सह के ले॥ १२६॥
 उ गे चि जे रा ह दि रा ज्य॥ श्रि व वि मो ष ना ला॥
 स वा श्रि मा वा अ शो व॥ ता म्ना नी मा र ति ला॥
 ॥ १२७॥ जे जे क र सि॥ मो टे प न णे तु ज शो न
 ता हे॥ ते नि श्र य स व॥ दो सी अ से मी प री क्ष
 आ ती॥ १२८॥ तु म्ना घ रि॥ री सो॥ को रे स्व र छ
 स्त व रा म ज सि॥ मा र॥ नं य थ कि॥ किं सां ग हो
 न्या य म हा ज ना ते॥ १२९॥ प मी न तु र घु ना थ॥ तुं
 ची वे धु कु ब्ब सी च्च अ ना थ॥ पा व ला सी ज री नी छ र ते तो
 व ज तु ल्य त्र न हि म ज हे तो॥ १३०॥ मा ते र पे ने ज री र सि
 सी ला॥ मा नि त ना चे परि थो र का बा॥ छ पा चि न हि ज री
 रा म मु पा॥ म ला वि रो ष त्र न का च्च र पा॥ १३१॥ यान ते रे ब ड
 त का य वृ द्धि नि आ ता॥ स्वा मि पु टे उ च्चि त ना हि चि धि वा ता
 अ ज न्म दो ष घ उ ले ज उ ले स दा ता॥ ते षो क रो नि म ज मा
 न सी दुः ख हो ते॥ १३२॥ पू र्वि आ श घ न ह च उ ना॥ आ ता
 त री अ ल्प घ उ णि ये ना॥ शि धि त स मी ज रि त्म इ ष॥ मु ट
 स मा से दृ ट र वे द क छ॥ १३३॥ दु रा चारी दु बु डि का मा सि व
 स्य॥ अ से मी तु सा कान के उ अ व स्य॥ र धु श्र छ तु पा चि
 ता हे सी मा ते॥ छ पा हे त्ति सि ध न्य प्रा व ज या ते॥ १३४॥ अ
 पा र मा सी अ प रा ध की त्ता॥ पू र तु णि स छ पे क मू र्ती॥ श्री
 रा म हे ना म मु र वा सी ये तो॥ यो णे छ पा छु प न ला क्षि ज ते॥ १३५॥

रा

तु स्त्री वरिजाणा ॥ सा पापि याभ्यावदनामधुना ॥ निघे
 लके सोपरीरम्यवाती ॥ नीरामयारामवीभोत्तनेनी ॥ ६७ ॥
 चरफुडितबहुत्रस्था ॥ सर्पवीरवेकरणी ॥ धनधनशब्दे
 मृमेकीसोपुनि ॥ मजमुखिगसुजाकाणिरमंत्रनीचलि ॥
 हरिदुटतरनापोधवा ॥ आजिपावी ॥ ६८ ॥ त्रस्था मे होस्ना
 अतित्रमजाणा ॥ घोषेगेवाभ्यय हीनदिना ॥ लपाकरा
 क्षदमसाववित ॥ करनीयनिमुचिरक्षिमाते ॥ ६९ ॥ त्रस्था
 नदीव्यालहरिविशाखा ॥ अयंतकासविसजिवजाला
 पातिलुपेचीउधउनिपाहे ॥ ज्वलज्वलटाकुनिवोदिव्या
 हे ॥ ७० ॥ त्रणानाउसावजवोदियुले ॥ मातेकृष्णामहेदी
 र्धकाळेदेवानुसवित्तवळेसपेने ॥ उद्वरावेत्यागज
 दाप्रमाने ॥ ७१ ॥ त्रस्थाअसोववळतारिकहे ॥ तिच्याम
 यानेशरणागताने ॥ विशालविशालिहिरावरने ॥ रक्षीम
 लाकोशिकतुयतेणे ॥ सुपुनवाप्रमुख्यरज
 णीगालेसालमजर ॥ पोसावासुतावळता ॥
 ॥ ७२ ॥ पाशावातागो ॥ गावेअडिल्याणिजपूर्व
 पापे ॥ माझेरीरीद ॥ कल्यानकीजेप्रसुतीच
 तुल्य ॥ ७३ ॥ मोहेमा ॥ आहे ॥ दोनिसेउवोन
 बीसीतवाहे ॥ पक्षी ॥ उतरेणे ॥ श्रीकृष्णवेवाप
 हंउप्रमाणे ॥ ७४ ॥ न ॥ करिसंमरणमारिसह
 श्रार्जुना ॥ असाभार्गवगतुसागरतयातोगर्वकेलउत्तर
 ॥ ७५ ॥ स्वर्गीचीगतिखुटलाहणउनिमीतुजलाप्रायित
 ॥ माझेदैन्यगणासितिगतिकरिजेन्हेबहुकांपतो ॥ ७६ ॥
 रगजुळमतीनेथेतवतापत्रयहे ॥ जउत्तरमणमासेमृत
 नेरणनोहे ॥ अवरजवणीतेसीयातकीजिप्रवेश ॥ प्रभु
 सउकरिजेसातुवणीसावकाश ॥ ७७ ॥ असंकटितुमज
 लास्मरुली ॥ तुजसंपतीदेइतकांमृणोसी ॥ स्मरणेनि
 कोथेउनेबहुधामहिमातुजये ॥ स्मरणेवीनकायउणप
 णनये ॥ ७८ ॥ नइप्रमोदुःसहदेन्यमोसे ॥ निवारिचिंता
 समुदायवोसे ॥ पाहातेसेवासतुस्यामुखावी ॥ आणिख
 यलिमनमिनुवेची ॥ ७९ ॥ मासामनोदुःखसमुहवरी ॥ अ
 न्यायेनानापरिचेबीदारी ॥ हमापतिदासजणीसुपाळा ॥
 नकोउपेक्षारणागताला ॥ ८० ॥ शरथधरनिसंपविसिक

मकेले सुसलफुसमुरेसुर्यवोशासिआले ॥ दशमुरव
 निवययातपउव्यक्तजाले ॥ रघुपतिरुपचीताकाचवेदी
 चकाळे ॥ ५॥ कामासियनाघनपूत्रकाता ॥ हेसर्वमायाम्
 यवेर्यचित्ता ॥ सर्वत्रआनेदअपोयदना ॥ साराघवेका
 नरमेसिचित्ता ॥ ६॥ निजहयकथणीहेरकित्वाहनाल ॥
 मजमजजवरिजेविश्ववाहेतयाला ॥ सजुनिसकळचि
 तायावरिनिश्चयेसि ॥ अतिसुरवविपतेकायपावेसिनासि ॥ ७॥
 ईछीसिजरिमनाहितमात्रा ॥ सेविराघवरसायनमात्र ॥
 मक्तिनाहितरिअंतरबोली ॥ दुर्जनीवीशइचवळशालि ॥ ८॥
 करावयातेनकरावयाते ॥ जोशक्तनोटाकणिरामचिंता ॥ क
 रुनकोआणिककामचिंता ॥ ९॥ दारिद्रहावानुवपटलाहे
 वेकूठसनाउळिमघआहे ॥ विद्युतामाडिसिणिससा
 जे ॥ वबेसिपाईसनउनिवोमे ॥ १०॥ दिनेशावंशाशरयुती
 रशा ॥ गीरीशपुत्रादिस ॥ पीतामनोमानसइस
 तोशा ॥ तोहामनीमान ॥ ११॥ मितमुरवांबु
 जसिंधुसुताखळ ॥ रदशामळ ॥ तरणी
 वेशसमुद्रवजहे ॥ सुहहरेतहे ॥ १२॥
 स्वामिअयोध ॥ पुरिच ॥ ष्यवेशीपतीजाणकि
 वा ॥ १३॥ इद्रादिपदांबु ॥ ने ॥ मासिअसोतेस्थ
 विपरमक्ति ॥ १४॥ ना ॥ सेदशरथाजेजेतया
 वेदिति ॥ आनंदेकरि ॥ जतिदेचंदनास्थिती ॥
 जैसातोफळलोदमीसंगननाहोलेथसावंमाहा ॥ आमेदि
 करितोउदारहदईमासासुगंधवहा ॥ १५॥ श्रीरामनामरम
 वीअतीसावळिहे ॥ मास्यामनासिदृटआश्रनीशानओठ
 कोन्हिकपूण्यसुसलतेमजलधमेत्रि ॥ जैसिअहोरघुपति
 प्रतिभुमीपुत्री ॥ १६॥ वामस्थानीवीपुलमीरवेमाळवी
 दुखतेवी ॥ मेघःशामेअतीरुचिरतालाघुलीमन्मथा
 की ॥ पुन्यश्रेष्ठाप्रमुदशरथापुवेजाचेअसह ॥ नेत्रःपाति
 अमरतभरलेदुमनातेचिणाहे ॥ १७॥ वायुवतपसार्थकेत
 हतुमाभावेपुंढेतिष्टतो ॥ पश्चिमेहपनेसवामरउभससु
 त्रकेकेयता ॥ मक्तिज्ञानवीशपलक्ष्मनुवळितोदक्षना
 गिउभा ॥ मध्यराघवजानकीनुमिनमीजिसुतवीजुप
 मा ॥ १८॥ निलोसलचिदळतुल्यनेत्र ॥ जिमुतेपंक्तिअम
 म्यगात्री ॥ दशासहेताजयगातिवदि ॥ मियासीविनेद
 रनासीवेदी ॥ १९॥ सुवर्णवळिस्थीनवामभागी ॥ लिला

१२३४५६७८९१०१११२१३१४१५१६१७१८१९
 २०२१२२२३२४२५२६२७२८२९३०३१३२३३३४३५३६३७३८३९४०४१४२४३४४४५४६४७४८४९५०५१५२५३५४५५५६५७५८५९६०६१६२६३६४६५६६६७६८६९७०७१७२७३७४७५७६७७७८७९८०८१८२८३८४८५८६८७८८८९९०९१९२९३९४९५९६९७९८९९

सुवर्णदमरामयोगी॥ जेविष्णुचासप्तमखेळपाहा॥ तो
 चित्तप्राप्तवीराजतोहा॥९१॥ श्लोकाः
 कमलबीपुलनेत्रादीर्घकोदउवाहे॥ अमलसरकृतीचे
 रम्यदोहेंउपाहे॥ अतिरुचिरपुण्यविशोतिचिमिदनिहे॥ झ
 उकरिमनमाश्रयापदिस्थिरराहे॥९२॥ ज्यालगिभागविकारु
 कृष्णानेहाती॥ पाईचालतपरिमूर्तिपूजतति॥ आनंदतपे
 हरितोस्वजनापवित्रा॥ ज्ञानमूर्तिबीलसेसमशुद्धचीता॥
 ॥९३॥ हिरखनीसमदंतमनोहरहासोनिसेदरतजवि
 राजे॥ भाश्करखंशबीभुषनहेरचनोसुरवेदेखुनिया
 मुदगाजोश्चित्ततयवदेखुनीसादरफारकरीमनी
 यकलीला॥ ज्यापरि कांचनवांतुयामणीतदुपिकां
 चमणीपुरविला॥ साधकवचरखडुहिकधीयले
 कोदउसायकरियुक्तकोत्तिकरस्यगुणल
 क्षणवर्णितहे॥ ॥९४॥ अणुचरेसदाहे॥
 ॥९५॥ मुखप्रभानी॥ अयतआनंदम
 हिविनीश्री॥१९९॥ ध्वजदेखिजेतोनि
 शाचराचास्यसुचयसवारीप्रमुसीधुवा
 दी॥ आनंदकहासी॥ दी॥१००॥ नीदस्तरंम्य
 नचपलावसांनुरिचवतावेकासीलिशा
 यनप्रदेसी॥ जेहमकरवतोसोडिसरविभाथाते
 प्रार्थितोअतीवालक्षणांमूर्तिआता॥१०१॥ सेनात
 पीकुराळनिःकपरिजयचे॥ जेखेळखेळतळुबहुबह
 रूपयाचे॥ नानापरिरचीतसेउचीताउपाया॥ तप्रार्थी
 तोअतिशयेधरिवेशमाया॥१०२॥ माथाजराकुरिळ
 भाववीनाशीताहे॥ माळिश्रमेउमटलेश्रमवीदुपाहे
 वेदुनिकळुळरीपुवधवासनाहे॥ चीमुर्तिनीसह
 रिखेजुनिवेदिताहे॥३॥ जेहोयशौभासवीताकूळि
 चि॥ श्रीकंठमक्तिरेसहोयतोची॥ कोलिककामिक
 जनकोकिळवी॥ हेअमप्रादीस्मरवोबळेची॥१०४॥
 रुप्याचेदउहालेचवरधरुणीयादीघहिनधुउम
 जैसिमदाकिणितेवीमळजळभरवाहनेशुभ्रशा
 म॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com